

muza govorio o brojevima u takvoj zagonetki, da to još ni danas nitko nije potpuno shvatio; proširila se ta nejasnost u izreku *mračniji od Platonovog broja*.

Ako se ta zagonetka uzme kako riječi zvuče, promjena ne će biti svojstvena toj državi. Ali, ako netko odgonetne zagonetku, bit će svojstvena. Navodi i svojstvenu promjenu, stoga nije istina ono: τὴν ἴδιος οὐ λέγει, ne govori o svojstvenoj. Ovako stoji odmah nakon početka osme knjige: »Teško se može promjeniti tako uspostavljena država, ali budući da za svim nastalim slijedi propadanje, ni to ustrojstvo ne će ostati za sva vremena, nego će se raspasti.« Dodaje kasnije onaj broj i poslije toga vrlo jasno izlaže svojstvenu joj promjenu. Početak njezine promjene, kaže, bit će ovakav: »Kad naši čuvari budu vjenčali nevjeste i mladoženje mimo pravog vremena, djeca ne će biti ni nadarena ni sretna; od njih najboljih oni prvi <čuvari> postavit će čuvare. No, budući da su nedostojni, i dolaze na vlast očeva, prvo će nas početi zanemarivati, cijeneći glazbu manje nego što bi trebalo, a zatim i gimnastiku; zbog toga će nam mladići postati grublji.« To je svakako početak promjene najbolje države.

Na kraju te promjene kaže Aristotel da je Platon rekao da ona prelazi u lakonsku: »K tome, zašto se ona mijenja u lakonsku?« No, Platon to nije nigdje rekao, nego ju je veoma jasno uspostavio u sredini između aristokracije i oligarhije: »Zar dakle, kažem ja, ta država neće biti u sredini između aristokratske i oligarhijske?« Lakonska se država u cijeloj toj knjizi ne spominje, osim na početku pri nabranjanju loših državnih uređenja. Tamo se ipak

5

10

15

20

25

ZA FILOZOFIJU